

Magyar Temetkezés

KEGYELETI
SZAKMAI KIADVÁNY

VI. évfolyam 1. szám
2008. április

◆ *Keletfa*

Minőség és tradíció

H-4405 Nyíregyháza,
Lujza u. 6.
Tel.: 06 (42) 460-782
Fax: 06 (42) 460-783
www.keletfa.hu

Kedves Olvasó!

Nagy örömmre szolgál, hogy jelen kegyeleti szakmai lap, melynek a főszerkesztője vagyok, újra és újra a szakma kiválóságainak, meghatározóinak, valamint az OTEI üléseinek témájává vált. Mindez azt jelenti számomra, valamint szerkesztő – az újságot író kollégák számára, hogy a szakma számol ezzel a lappal. Az

írások, sorozatok, egy-egy cég bemutatása, kitekintésünk Európa kegyeleti kultúrájába mind – mind az Ön figyelmét kívánja felhívni, s megnyerni, ugyanis nem titkolt célunk, hogy ezen a kiadványon keresztül a kegyeleti szakma minden ága megmutathassa magát, tudjon egymásról, segítse egymást.

Az év első, tavaszi száma – ahogy remélem az eddigiek is – sokszínű, rengeteg információt tartalmaz. Ülésezett a Temetőkertészek Egyesülete, ahol új elnököt választottak, Varga József személyében. Állandó rovatainkat egy új rovattal bővítettük, s a cégismertetőkből, Feka László volt a vendégem egy csésze kávéra. Az „Út menti sírjelek” című írásunkat – tanulságként – akár országos lapok is lehozhatnák. A Híreket – eseményeket, mint mindig Puskás Béla kötötte csokorba, akinek több írása is színesíti és teszi még tartalmasabbá a lapot, közülük egy a Kőfaragók konferenciájáról íródott.

Szerkesztőbizottságunk üzenetét szó szerint szeretném Önnek és a kegyeleti szakma minden ágának és képviselőjének továbbítani:

A „Magyar Temetkezés” Kegyeleti Szakmai lapunkban csak az – az írás, az a szerző tud megjeleni, aki veszi a fáradságot, és cégéről, a kegyeleti szakma bármely ágáról, polémiájáról írást küld számunkra. Köszönjük!

Kedves Olvasó!

Szerkesztő társaim nevében is kívánok Önnek, Kedves Családjának, Munkatársainak virágos tavaszt, jó egészséget.

Sas Erzsébet
főszerkesztő

Lapunkban először üdvözölhetjük a Kőfaragók és Műkőkészítő Vállalkozók Országos Ipartestületét. Róluk szóló írásunk a 19. oldalon olvasható.

Tartalom

A szakmai kamaráról	4-5. oldal
Temetőkertészek	6. oldal
Interjú Varga József elnökkel	7. oldal
„Műemléktemetők”	8-9. oldal
Nemzeti Kegyeleti Bizottság	10-11. oldal
Hírek – események	12-13. oldal
„Vendégem egy csésze kávéra”	15. oldal
„Múlt és emlékezet”	16-17. oldal
„Neves elődeink”	18. oldal
Nemzetközi kőkonferencia	19. oldal
Út menti sírjelek	20-21. oldal
Magánkézben egy szovjet katonatemető	22. oldal

Magyar
Temetkezés
KEGYELETI SZAKMAI KIADVÁNY • 2008. évi 11. szám

Magyar Temetkezés Kegyeleti Szakmai Kiadvány
Megjelenik negyedévenként
Az Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület lapja.

Felelős kiadó: Simóka Kálmánné dr. az OTEI Elnöke 1086 Budapest, Fiumei út 16.

Szerkesztőség: Panteon Kegyeleti Szolgáltató Kft. Szekszárd, Alkony utca 1. Tel.: 74/511-755, Fax: 74/511-756, E-mail: szekszard@panteon-temetkezés.hu

A szerkesztő bizottság tagjai: Marján Tibor, Nyakas László, Puskás Béla, Varga József

Főszerkesztő: Sas Erzsébet – Telefon: 06-20/5-749474 • sastoll@t-online.hu

Címlapfotó: Dr. Balázs Kovács Sándor - Családi sírbolt a sárpilisi temetőben

Nyomda: Kerényi Nyomda Kft. Szekszárd, Eprekert u. 3. Tel: 74/413-501 E-mail: kerenyiz@kerenyiz.axelero.net – Felelős vezető: Kerényi Zoltán

Még egyszer a szakmai kamaráról

Az elmúlt hetekben a Magántemetkezési Szolgáltatók Országos Szakegyesülete (MATESZSZ) körlevélben kereste meg a temetkezést végző vállalkozókat, hogy nyilatkozzanak arról, tagjai kívánják-e lenni a később létrehozandó temetkezési szakmai kamarának. A pontos és részletes tájékoztatás érdekében szükségesnek tartom, hogy a szakma képviselőit néhány fontos kérdéstről tájékoztassam. A MATESZSZ elnöksége 2004-ben tett javaslatot először szakmai kamara létrehozására. Az OTEI elnöksége az ötletet jónak tartotta és kapcsolatait, valamint szakmai ismereteit is latba vetette, hogy az ötlet megvalósuljon. A szakma képviselőinek egy része már akkor is aggályosnak ítélte a kamara létrehozását. A fenntartások, kifogások ellenére konkrét törvényjavaslatokat tettünk a temetkezési törvény és kormányrendelet módosításra. Ennek során figyelembe vettük a 1037/1999.(IV.21.) Kormány rendeletet, amely kimondja, hogy szakmai kamara létrehozását elrendelő törvény megalkotására irányuló kezdeményezés kivételesen, és az alábbi feltételek együttes mérlegelése után abban az esetben támogatható, ha:

- a) a szakmai kamara létrehozása közvetve sem jelenti az egyesüléshez való alkotmányos alapjog korlátozását,
- b) a tagok által gyakorolt hivatás hagyományos szabad foglalkozásnak minősül, és olyan speciális bizalmi viszonyt testesít meg, amely közvetlen kihatással van az állampolgárok személyi és vagyoni biztonságára,
- c) a szakmai kamara a tagsághoz, tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladat ellátására jön létre, és e közfeladatok köre pontosan meghatározott,
- d) a szakmai kamara létrehozása a közkiadások közvetlen vagy közvetett csökkenésével jár.

A sikeres munka érdekében kikértük a szakhatóságok, többek között az Igazságügyi Minisztérium véleményét is. Ebből idézek néhány pontot:

„A Ptk. a köztestületek körében alkotta meg - többek között - a gazdasági és a szakmai kamarákra vonatkozó alapvető szabályokat. E szabályokból megállapíthatóan a szakmai kamarák nem az érintettek önkéntes elhatározásával jönnek létre, hanem létrejöttük jogalkotási aktust, megfelelő törvényi szabályozást igényel. A Kormány több ízben összefoglalta a szakmai kamarák létesítésének kormányzati szempontjait annak érdekében, hogy a kamarai kezdeményezések megítélése egységes kormányzati szemléleten alapuljon és ne egy-egy csoport érdekérvényesítő erejétől, függjön e köztestület; típus létrehozása.”

A szakmai kamarák létesítésének feltétele, hogy a 1037/1999. (V. 21.) Korm. határozatban felsorolt feltételek együttes megléte szükséges. A feltételek bármelyikének hiánya a támogatás elmaradását eredményezi.

„A szakmai kamarák ismérveit az Alkotmánybíróság is több ízben összefoglalta. A 39/1997. (VII. 1) AB határozat megállapította, hogy „A szakmai kamarák a hagyományos szabad foglalkozások önkormányzatai. Ezeket a hivatásokat a magas szintű speciális képzés, a szolgáltatások személyes teljesítése és az azokat igénybe vevő féllel szembeni bizalmi viszony, a részletesen kidolgozott és a testületi önkormányzat által kikényszerített etikai szabályok, jellemzik. Ennek felel meg, hogy a szakmai kamaráknak csak természetes személyek lehetnek a tagjai, hogy az adott szakma pontosan körülhatárolt, igen részletesen szabályozott, s azt viszonylag kevesen gyakorolják.”

A temetkezési szolgáltatásokat végző vállalkozások szakmai kamarája nem a hagyományosan szabad foglalkozásnak minősülő hivatást gyakorlók köztestülete lenne, hanem bizonyos gazdasági tevékenységet folytató vállalkozásokat tömörítené. A levelükben ismertetettek alapján megállapítható az is, hogy jelen esetben nem beszélhetünk a szolgáltatáson; személyes teljesítéséről, a szolgáltatók és a szolgáltatókat igénybe vevők közötti különleges bizalmi viszonyról. Megállapítható tehát hogy a tervezett szabályok sem az Alkotmánybíróság által többször kifejtett szempontoknak, sem a hivatkozott kormányhatározatnak nem felelnek meg.

Míndezek mellett a szakmai kamara létrehozása egyéb alkotmányossági szempontokat is felvet.

A köztestületi működés és a kényszertagság intézménye felveszik az alkotmányos alapjogok (egyesülési szabadság, általános cselekvési szabadság, vállalkozáshoz való jog) korlátozásának kérdését. A Ptk. 65. §-a szerint a köztestület egyik fogalmi ismérve, hogy közfeladatot lát el. Az Alkotmánybíróság gyakorlata egyértelművé tette, hogy közfeladat ellátására, közérdekű tevékenység folytatására alkotmányosan létrehozható köztestület. A közfeladat fogalmát jogszabály nem határozza meg, az a Ptk indokolása szerint olyan feladat, amelyet egyébként az államnak, önkormányzatnak kellene ellátni. Az Alkotmánybíróság a köztestületi minőség elismeréséhez - eddigi gyakorlata alapján - elegendőnek tekinti, ha a legfontosabb feladatok tekintetében fennáll a közfeladati jelleg.

Levelükből az tűnik ki, hogy a javaslattevők egy széles jogkörrel rendelkező kamarát szeretnének létrehozni, amely a szakma belső irányításában és a szakmai normaalkotásban is tevékeny szerepet töltene be.

A részletes tervezet hiányában, azonban lehetetlen megállapítani, hogy a tervezett kamara által ellátandó feladatok megfelelnek-e az Alkotmánybíróság által kialakított közfeladat fogalmának.

A közfeladat ellátásához kapcsolódó, annál szigorúbb megítélés alá eső kérdés a kényszertagság kérdése. Az Alkotmánybíróság gyakorlatából megállapítható, hogy a köztestületi működés megalapozottsága egyben nem teszi megalapozottá a kényszertagságot is.

A kényszertagság mindenképpen közvetlenül, korlátozó alapvető jogot - legyen az elméleti felfogástól függően akár az egyesülés joga, akár az általános cselekvési szabadság (Alkotmány 54. §) - ezért alkotmányosságát a szokásos alapjogi teszttel kell mérni. A kötelező tagság alkotmányosságát eszerint részben az dönti el, hogy a köztestületnek előírt közfeladat ellátása szükségessé teszi-e azt: másrészt, hogy az ezzel járó terhek arányosak-e. Az Alkotmánybíróság felhívja a figyelmet arra is, hogy a kényszertagság alkotmányossága eszerint a szükségességet és arányosságot kielégítő, törvényben meghatározott feladatkörhöz kötött: a tagot védeni kell az ellen, hogy a köztestület a tag szabadságát ezen az igazolható mértéken túl megköthesse." (38/1997. {VI 1.1.} AB határozat)

A létrehozni tervezett kamara hatáskörei, az általa ellátott közfeladatok a megkeresés alapján nem tűnnek olyan súlyúnak, amelyek a kényszertagság bevezetését alkotmányosan elfogadhatóvá tennék. A temetkezési vállalkozók tervezett szakmai kamarájának jövőbeli tagsága - túl azon, hogy nem felel meg

az Alkotmánybíróság által hangsúlyozott követelménynek - miszerint a tagok csak természetes személyek lehetnek - további problémát is felvet. Jelenleg is működik a vállalkozásokat tömörítő köztestület, a gazdasági kamara.

A levélben felvázolt elképzelés kötelező tagság előírásával, szakmai kamaraként hozna létre egy új, valójában gazdasági kamarának minősülő kamarát, míg a többi vállalkozás továbbra is önkéntes akarat elhatározása alapján lehetne a gazdasági kamara tagja. Ebből a szempontból a temetkezési vállalkozók kamarája diszkriminációt is eredményezne - a gazdasági vállalkozások egy része szabadon dönthetne a köztestületi tagságáról, míg másik része, a temetkezési tevékenységet folytató vállalkozók számára kötelező lenne a köztestületi tagság - és ez által alkotmányellenes helyzetet idézne elő. Az előzőekben kifejtettek alapján a temetkezési vállalkozásokat tömörítő „szakmai kamara” létrehozását nem tartom támogathatónak.

Sajnos a szakhatóságok véleménye ebben a kérdésben napjainkra sem változott. Az OTEI elnöksége továbbra is támogat minden ésszerű, a szakma számára előnyös javaslatot. Teszi ezt a szakma képviselőinek, tagságának bevonásával, folyamatos - a következményeket is mérlegelő - tájékoztatással.

Szöveg: Puskás Béla

KOMFEN
KEGYELETI TERMÉKEK
GYÁRTÁSA ÉS FORGALMAZÁSA

6239 Császártöltés, Bajcsy-Zsilinszki u 12.
Telefon: +36-78/443-037, +36-78/543-184
Fax: +36-78/543-180
E-mail cím: komfen@emitelnet.hu, komfen@komfen.hu
Web: www.komfen.hu

6000 Kecskemét,
Mátyás Király Krt 38.
Tel.: 76/504-944
Fax.: 76/504-943

www.temetokert.hu
info@temetokert.hu

Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete

által fenntartott oldal

Új év, új elnök, új célok!

A Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete, 2008. február 27-én tartotta közgyűlését Kecskeméten, a Református Egyházközség Új Kollégiumában.

A közgyűlés első napirendi pontjaként a 2007. évi tevékenységről és gazdálkodásról szóló beszámoló volt, valamint az Ellenőrző Bizottság jelentése a gazdálkodásról.

Második napirendi pontként a 2008. évi költségvetés megállapítására és a feladatok, valamint a tervek megtárgyalására és jóváhagyására került sor.

A Közgyűlés legfontosabb napirendi pontja az új elnök megválasztása volt.

Az Temetőkertészek Egyesületének elnöki posztján 2007. évben változások következtek be.

Dobos János elnök helyett Hegedűs Ágoston látta el az elnöki feladatokat, aki 2007. év végén bejelentette, hogy nem tudja tovább vállalni ezt a tisztséget, ezért új elnök választása vált szükségessé.

A Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete 2008. február 27-i Közgyűlésén - ellenszavazat nélkül - Varga Józsefet választotta meg elnökévé.

A Közgyűlés kiemelten foglalkozott a Kertészeti Konferencia és Kiállítás megrendezésével, amelyre Kecskeméten kerül sor, 2008. május 23-án.

A rendezvény szervezési feladataival a Közgyűlés Puskás Bélát és Varga Józsefet bízta meg.

A Konferencia témája lesz a temetőüzemeltetés, temetőfenntartás és temetkezési szolgáltatás aktuális kérdéseinek megvitatása, az erről szóló előadások keretén belül, valamint a kegyeleti szolgáltatáshoz kapcsolódó, adózási és munkaügyi szabályozás.

A közgyűlés meghirdette a szakmai vetélkedőt, amelynek az idén a Vas Megyei Temetkezési Vállalat lesz a házigazdája - rendezője. A téma felelőse: Dr. Andor Ferenc, igazgató és Sipos Zoltán. Helyszíne és ideje: Szombathely, 2008. június 14-15-én.

A 2008. évi elnökségi ülések idejéről, helyéről és témájáról is döntöttek a Közgyűlésen.

Nyakas László

A Temetőkertészek és Fenntartók Egyesületének új elnöke a kaposvári 2006. évi Konferencia és Kegyeleti Szakkiállítás levezető elnökeként.

Interjú Varga Józseffel a Temetőkertészek és Fenntartók Egyesületének új elnökével

A szakmában, - fiatal korod ellenére - ismert vagy, ami iskoláidnak, szakmai tapasztalataidnak köszönhető, mégis talán sokan nem tudják, hogy milyen út vezetett ehhez a felelősségteljes pozícióhoz...

- Kiskunfélegyházán születtem, 1975. március 7-én. Nős vagyok, két gyermekem van. Az iskoláimat a következő helyeken végeztem: Kocsis Pál Mezőgazdasági Szakközépiskola, Kecskemét 1989-1993. Általános Kertész szak. DATE Szarvasi Víz-és Környezetgazdálkodási Főiskola 1993-1996. növénytermesztési mérnök. Kertészeti Főiskola, Kecskemét, 1996-1998. kertépítő és zöldfelület fenntartó szakmérnök. Kertészeti Főiskola, Kecskemét 2002. temetkezési szolgáltató.

Az iskoláid után hol szereztél tapasztalatokat a kegyeleti szakmában?

- Városgazdasági Kft. Kecskemét, 1996-2005-ig, Temetőgazdálkodási részlegnél, részletvezetőként. Munkakör: Kecskeméti köztemető, Hetényegyházi Köztemető teljes körű temetkezési szolgáltatásának, temetők fenntartásának, illetve fejlesztésének irányítása, koordinálása, valamint a Szovjet - Orosz temető, Szentháromsági temető és Evangélikus temető fenntartási munkáinak irányítása, szükség szerinti munkavégzéseinek megszervezése, lebonyolítása. Kertészeti Tanoda Kht. Kecskemét 2002-2005-ig. ügyvezetőként elsődlegesen a temetőkbe kiültetendő üvegházi és szabadföldi növények termesztésének és kiültetésének irányítása. 2005. augusztus- Hírös Temetkezési Kft. Kecskemét ügyvezető igazgatóként, teljeskörű temetkezési szolgáltatás irányítása, vezetése, ügyfélszolgálati tevékenység végzése mellett 2005. augusztus- Hírös Garden Bt. Kecskemét kertészeti szaktanácsadóként elsősorban temetőkben végzendő sírbeültetések, sírgondozások szaktanácsadása, illetve ezen munkák kivitelezésében való részvétel, valamint magán-kertek fenntartási és építési munkáinak koordinálása.

Milyen szakmai szervezeteknek vagy tagja és mióta?

- 2002. június - Országos Temetkezési Egyesület és Ipartestület (OTEI) elnökségi tag, 2003. június - Temetőkertészek és Fenntartók Egyesülete elnökségi tag, 2005. május - Országos Kegyeleti Alapítvány, kuratóriumi tag, 2006. június - Dél-Dunántúli Temetkezési Egyesület tag, 2006. június - Kecskeméti Városszépítő Egyesület, elnökségi tag, titkár, 2006. június - „Magyar Temetkezés” Kegyeleti Szakmai Kiadvány szerkesztőbizottsági tag, 2007. TEMETKEZÉSI SZOLGÁLTATÓI szakértői és szakmai vizsgálónői minősítés.

Jelenleg a Kecskeméti székhelyű Hírös Temetkezési Kft. ügyvezetője, tulajdonosa vagy. Mi az, amit ebben a hivatásban fontosnak tartasz?

- Vállalkozásom a kecskeméti és dunavecsei református temetőt üzemelteti. A pozíciómmal összefüggően temetkezési szolgáltatást, temető fenntartást, fejlesztést, temető üzemeltetést végzek. A munkámat hivatásnak tekintem, és fontos számomra, hogy a legmélyebb emberi fájdalom a szeretteink elvesztése, gyászolása és a rájuk való emlékezés során alázattal és tisztelettel foglalkozhassam ügyfeleimmel, és mindezt a kegyelethez méltó környezetben tegyem.

Milyen érzés, hogy a szakma megválasztott egy ilyen fontos terület élére?

- Tisztelettel tartozom a szakma előjáróinak, akiktől sokat tanultam és köszönettel tartozom azoknak, akik hittek és hisznek benne, hogy a jövőben a szakmai hozzáállásom és hozzáértésem az Egyesületnek és tagjainak előnyére szolgál.

Mint első számú vezető mit szeretnél változtatni a Temetőkertészek Egyesületében, szakmailag, emberileg?

- Egyrészt az Egyesület úgy épüljön fel mint egy vállalkozás, tagjai között napi operatív kapcsolat alakuljon ki. A tagok a megszerzett ismereteiket egymással osszák meg, különböző kiadványokban hírt adjunk magunkról, illetve propagáljuk Egyesületünk tevékenységét, különböző szakmai fórumokon és kiállításokon. Másrészt a tagok körébe szeretném behívni a temetőket üzemeltető és temetkezési szolgáltatást nyújtó vállalkozások mellé a kertészeti, valamint fa- és kőfaragó vállalkozásokat.

Mennyire fontos ez a terület a kegyeleti szakmában?

- A kegyeleti szakmához tartozóan fontos a temetők állapota, hogy ne csak élettelen objektumok, hanem élő növények, virágok tegyék meghitté azt a közösségi helyet, ahol elhunyt szeretteinkre emlékezünk. Bízom benne, hogy az a tendencia, ami a külföldi temetők példáját tükrözi, hogy a műkövek helyett növények borítják a sírhelyeket Magyarországon is elterjed, hogy ezzel is minél nagyobb területek kapcsolódjanak be településeink lélegző zöldfelületeibe.

Köszönöm a beszélgetést, s kívánom, hogy új felelősségteljes pozíciódban minél nagyobb sikereket érh el, hogy a hazai kegyeleti szakma, amelynek a temetőkertészet egy kiemelkedő és fontos ága, fejlődjön, s európai színvonalú legyen, hogy elhunyt szeretteink emlékének megőrzése ezen a területen is látványosan érvényesüljön.

" Műemléktemető "

A kaposvári zsidó temető

Ismeretlen tettesek 2008. február 03-án virradóra ismét meggyalázták a kaposvári zsidó temetőt.

Korábban 2007. május 31-én tiltott önkényuralmi jelképeket és antiszemita feliratokat festettek ismeretlen tettesek a temető kerítésére. Az izraelita sírkertben 24 síron fedeztek fel különböző feliratokat, melyek között náci jelszavak és jelképek, horogkeresztek, nyilaskeresztek is szerepeltek, de a tettesek egy helyütt a német fasiszta párt rövidítését is felfestették.

A Kaposvári Rendőrkapitányság nyomozói rövid időn belül elfogták azt a két kaposvári fiataalt, akik beismerő vallomásuk szerint meggyalázták a sírkertet. Mint kiderült, korábban már több helyszínen követtek el hasonló cselekményeket. A 15 és 16 éves elkövetők kihallgatásuk során beismerték a terhükre rótt bűncselekményeket, továbbá elismerték egy kaposvári kínai üzlet sérelmére elkövetett

rongálást, valamint elmondták, hogy tervük szerint a héten egy kaposvári kínai áruházat akartak "Molotov" koktéllal megrongálni.

Cselekedetük indítéka nem családi eredetű. A politikai indítékú cselekmények talán megelőzhetőek lennének, ha gyerekeinket megfelelő ismeretekkel vértelnénk fel történelmünkről, múltunkról.

A kaposvári zsidó temető történetének ismertetéséhez Ujvári S. Edit a "Temetők üzenete" című könyvben megjelent írását hívom segítségül: "Az ember olyan, mint a lehelet napjai, mint a tovatűnő árnyék."

Ez a gyönyörű gondolat fogadja a kaposvári zsidó temetőbe - a Béth Hácháimba - betérőket a bejáratnál. "Élők háza" - mondja a zsidó hagyomány, mert a halottak halhatatlan lelkét élőknek tekintik. Somogy zsidóságáról az első adatok a Taxa tolerantia (türelmi adó) -ból valók. Eszerint a XVIII. sz. közepén (1754-ben) 82 izraelita háztartás (398 fővel) élt a megyében. Letelepdedési engedélyt a földesúrtól, szabad királyi városokban pedig a városi tanácstól kaphattak.

Kaposváron először keresztény lakosok nevében lehettek a zsidók háztulajdonosok. Közülük is csak azok, akikre a városnak nagy szüksége volt. A korlátozások miatt a zsidó lakosság többsége Toponáron telepedett le. Temetőjüket Kaposvár és Toponár között jelölték ki. Az egyetem kísérleti telepe mellett ma is mintegy 30 sír található. Az első időben a sírokon a feliratok héber és német nyelvűek voltak. A magyar nyelvű feliratok a századforduló körül jelentek meg, amely az asszimilációs folyamat előrehaladását jelzi.

Ebben a temetőben az utolsó temetéseket az I. világháború során végezték. Kaposváron 1836-ban alakult meg a Chevra Kadischa, a Szent Egylet, mely a temetésekkel kapcsolatos szigorú vallási előírásokhoz nélkülözhetetlen volt. A kaposvári zsidó temető területét lovag Freystädler Antal zsidó gazdálkodó és bérlő adományozta a hitközség számára.

A család két halottjának gyönyörű fekete gránitobeliszkje ma is különleges látványa a temetőnek. A századforduló és a következő évtizedek vallási vezetője a karizmatikus egyéniségű, nagy tudású főrabbi, dr. Herczog Manó volt. 1941-ben bekövetkezett halálakor sírját így jelölték meg hálás hívei: "A hitközség ötvennégy éven keresztül volt főrabbi. Tóra, próféták és zsoltárok ékes szavú tanítómestere, hűséges kötelességteljesítés példamutatója." Személyének, a hitközség vezetésének és a közösség

alkalmazkodó készségének köszönhetően virágzó hitélet, anyagi és erkölcsi stabilitás, megbecsülés övezi a városban élő zsidóságot. Az első világháborúban részt vett zsidó katonák közül sokan megsebesültek, vagy fegyverrel a kezükben estek el választott hazájukért.

Emléküket a temetőben külön sírkert, kis imaház falán pedig márványtábla őrzi. A 47 halott neve felett a következő feliratot aranybetűk hirdetik: "Hazánkért elesett hőseink emlékére 1914-1918" A világháborút követő években a város és a hitközség tovább fejlődik és növekedik. A hitközség a temető bővítése mellett döntött. Az új szakaszban a temetések 1931-ben kezdődtek, és 1944-ig tartottak. A 30-as évek közepétől hivatalosan is teret kap az egyre erősödő antiszemitizmus. A zsidótörvények életbelépése, majd az aktív korú férfilakosság munkaszolgálatra kényszerítése fájdalmas és döbrent állapotot idéz elő. A német megszállást követően 1944. június 5-én és 6-án Kaposvárról is deportálják a zsidó lakosságot Auschwitzba. A kaposvári hitközség létszáma ekkor háromezer fő volt. Mindössze háromszáz fő azoknak a száma, akik túléltek a Holokauszt borzalmait. A maradék kaposvári zsidóság és a megyéből betelepült mintegy hetven-nyolcvan túlélő - akik régi lakóhelyükön alig találtak visszatérőt - megpróbált új életet kezdeni a családok és a közösség romjain. 1946-ban új világháborús márványtábla került a zsinagóga falára - de ez már nem a hazájukért életüket áldozó hősről emlékezik: "Az 1940-1944. években elhurcolt, megkínzott és hitünkért mártírhalált halt munkaszolgálatos fiaink és deportált véreink az anyák és apák, a férjek és feleségek, testvérek, gyermekek és öregsülők emlékezetére. Szívében örök fájdalommal és gyásszal a maradék kaposvári és somogyi zsidóság 1946.

szeptember 29." A temető központi részén, szemben a főbejáratnál található a Holokauszt emlékmű, melyet a Kaposvári Zsidó Hitközség megmaradt tagjai 1947. július 6-án avattak fel. A félkör alakú oszlopsor két első pilléréen márványtábla emlékeztet az 5400 somogyi és kaposvári áldozatra. Az emlékmű közepén hatalmas márványurna áll. Benne - örök mementóként - auschwitzi hamvak.

"Akik alusznak, majd egykor felszerkennek örök életre, addig is fénylenek nekünk, mint az Égnek fényessége, miként a csillagok, örökkön-örökké."

Szöveg és fotó: Puskás Béla

Beszámoló a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság elmúlt negyedéről

150 éve, 1857. november 30-án Kunszentmártonban született a neves liberális pozitívista történétíró, akadémikus, Angyal Dávid.

A Magyar Tudományos Akadémia, együttműködve az Eötvös Loránd Tudományegyetemmel, az Angyal Dávid Emlékbizottsággal, valamint a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottsággal, az évfordulóra emléknapot szervezett, amelynek keretében felavattuk a történész Bizottságunk által emelt új síremlékét a Fiumei úti Sírkertben (34-3-26).

Itt köszöntőt Katona Tamás, a Nemzeti Emlékhely és Kegyeleti Bizottság tagja, emlékbeszédet Újváry Gábor, történész, dékán tartott. A síremlékét Túri Kis István, Angyal szülőhelyének plébánosa áldotta meg, majd az egybegyűltek elhelyezték az emlékezés koszorúit.

Szintén még 2007-ben, a Kodály-emlékév zárásaként, a zeneszerző születésének 125. évfordulóján, december 16-án felavattuk Kodály Zoltán nyáron, Bizottságunk által felújított síremlékét a Farkasréti temetőben (20. körönd-1-17/18).

A köszöntőbeszédet Kósa Ferenc, Kossuth-díjas filmrendező, Bizottságunk tagja tartotta, emlékbeszédet Schneider Márta, az Oktatási és Kulturális Minisztérium szakállamtitkára mondott. A jeles eseményen részt vett Lomnici Zoltán, a Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának elnöke, Kodály Zoltán özvegye, a magyar zeneművészet, a pártok és társadalmi civil szervezetek rangos képviselői. A megemlékezésen az Angelica Leánykar előadta az Árva vagyok című népdalt, amelyet Kodály Zoltán végakarata szerint a temetésén is énekeltek. Az évfordulós ünnepség a zenetudós sírjának koszorúzásával zárult.

Idén is megemlékeztünk a II. világháború budapesti civil áldozatairól 2008. február 13-án, a főváros ostromának befejeződésének 63. évfordulóján. Az emlékűnnep helyszínül hagyományosan a Farkasréti temetőben található Civil áldozatok síremléke (19/1) szolgált. Örömteli, hogy a politikai és társadalmi szervezetek képviselői mellett, több

budai iskola pedagógusai és tanulói nagy számban jöttek el a megemlékezésre, amelyen Katona Tamás személyes emlényeivel átszótt köszöntőbeszédét követően elhangzott Cseh Tamás Széna tér című dala. Ezután Lomnici Zoltán, a Legfelsőbb Bíróság elnöke szólt a megjelentekhez, majd a résztvevők elhelyezték az emlékezés virágszárait a sírokon.

2008. március 3-a kettős évforduló volt, két jeles személyiségre emlékeztünk. Rendhagyó megemlékezésünket a Fiumei úti temetőben található két – egymástól néhány száz méterre található – sírnál tartottuk. A zord időjárás ellenére, sokan eljöttek fejet hajtani a színháztörténet két meghatározó alakjának emlékhelye előtt. A Bizottság nevében Katona Tamás köszöntötte a megjelenteket. Bajza Józsefről, a heves megyei Szücsi falu szülöttjéről, az íróról, a költőről, az első állandó magyar színház, a Pesti

Bajza József:

Sóhajtás

Múltadban nincs öröm,
Jövődben nincs remény,
Hanyatló szép Hazám!
Miattad vérzem én.

Miattad zeng panaszt
S örök bút énekem:
Sötét felhőd alatt
Ez élet gyász nekem.

Oly sok küzdés után
Örvény s hullám közül
Segélni part felé
Egy csillag sem derül.

Ki szívet alkotál,
S belé érzelmeket,
Szeretni lángolón
Hazát és nemzetet.

Kinek hatalma szab
Törvényeket, határt!
Oh néek istene!
Küldj egy reménysugárt

Magyar Színház első igazgatójáról Szörényi László, az MTA Irodalomtudományi Intézetének igazgatója tartott emlékbeszédet, miután Bánffy György, színművész elszavalta a költő Sóhajtás című versét.

A sír megkoszorúzása után, a megemlékezők sétát tettek a közelben nyugvó Csontos Gyula nyughelyéig (10-7-32).

Itt Bánffy György a Csontos Gyula síremléke által is megformázott legendás Lucifer szerepéből előadva, míg Kerényi Ferenc, színháztörténész Csontos életútját bemutattva emlékezett a színművészre.

A kegyelet koszorúinak elhelyezésével ért véget a megemlékezés. Katona Tamás az emlékünnepe utáni nyilatkozatában hangsúlyozta:

„Azért fontos megőrizni Bajza József és Csontos Gyula emlékét, mert múlt nélkül nem lenne Magyarország, és ha nem tudjuk, honnan és miből indultunk, mit mondhatunk magunkénak a magyar múltból, akkor fogalmunk sem lesz, merre tartunk; a múltból sokat tanulhatunk, azt többek között, hogy ugyanazokat a hibákat a történelem során nem szabad elkövetnünk.”

Szöveg: Tóth Zsolt

Fotó: Deák Krisztina-Kapusy Zoltán

- • - Hírek, események - • - Hírek, események- • -

Szakmai vetélkedő

A II. Országos Kegyeleti Szakmai Vetélkedő zsűrije,
Pécs, 2005. október 1-2.

Az OTEI tervei szerint 2008. június 14-15-én kerül megrendezésre a III. Országos Kegyeleti Vetélkedő. Rendező a II. vetélkedő győztese a Vas Megyei Temetkezési Vállalat. A jelentkezési lapokat minden OTEI tag részére megküldjük, amelyet a rendezők részére postai úton illetve E-mailban kell eljuttatni. A rendezésért felelős személy: Sípos Zoltán 30/2371091 Cím: Vas Megyei Temetkezési Vállalat, 9700 Szombathely, Ferenczy István u. 1. Telefon: 94/312 594, 94/314 082.

A Vas-megyei Temetkezési Vállalat (Szombathely) csapata
219 ponttal nyerte el az első helyezést a 2005. vetélkedőn

Megemlékezés

A Mártírok és Hősök Közalapítvány az 1848-as forradalom és szabadságharc évfordulója alkalmából megemlékezést, koszorúzási ünnepséget tartott. Az ünnepséget követően elhelyezték a megemlékezés virágait a keleti temetőben nyugvó Csenteri István honvéd, Gáspár Menyhért honvéd

főhadnagy, a Nyugati temetőben nyugvó Dobod Sándor honvéd őrmester sírjánál. Szintén elhelyezték a megemlékezés virágait a zsidó temetőben Kunffy Adolf százados síremlékénél, aki a magyar légió tagjaként Garibaldi seregében harcolt.

Nemzetközi konferencia Voronyezsben

A voronyezsi egyetem 2008. április közepén III. alkalommal rendez nemzetközi konferenciát a II. világháború eseményeiről. A konferencia meghirdetett témája: A Vörös Hadsereg hadműveleteinek története a német fasiszta csapatok és csatlósai ellen a Don mentén, 1942. június 28-tól 1943. február 2-ig. A plenáris ülést követően a nemzetközi résztvevők négy szekcióban folytathatják a tanácskozást. A konferencián hivatalos delegációval képviselteti magát: Ukrajna, Olaszország, Románia, Németország és Izrael. Magyarország hivatalos delegációt nem küld. A szervezők felkérésére Paksról egy 22 fős kulturális delegáció (tánc és ének) kapott meghívást. A küldöttséggel utazik Puskás Béla is, aki a szervezők személyes meghívása alapján lehetőséget kapott arra, hogy egyik szekcióban az általa választott témában előadást tartson.

- • - Hírek, események - • - Hírek, események - • -

Kegyeleti szakkiállítás

Bolognában 2008. március 28-30. között került megrendezésre az olasz kegyeleti szakkiállítás: Centro Italiano Funerario C.I.F. (Korábban a kiállítás Modenában volt) A szervezők kiállító helyet biztosítottak - viszonyossági alapon - az OTEI részére. Az OTEI standján minden magyarországi gyártó elhelyezhette tájékoztató anyagait.

Bologna a téglavörös város, Emilia-Romagna tartomány székhelye. A felső-olaszországi alföldön fekszik, az Appenninek festői vonulatainak északi pereménél. Velencétől mindössze 151 km-re délnyugatra található, 378 km-re Rómától. Bologna az egyik legvonzóbb északi városa Olaszországnak, érseki székhely és ősi egyetemi központ, mára iparvárossá fejlődött. Építészete egyéni, hangulatos sétáló utcáinak köszönhetően könnyedén bejárható, felfedezhető. Bologna jellegzetes arculatát a hosszú, árkádos utcák, a pompás paloták, a sok régi templom, az érdekes ferde tornyok, harangtornyok és a majd 8 kilométer hosszú XIII-XIV. századi falmaradványok adják.

OTEI elnökségi ülés

Az OTEI 2008. február 14-én, Budapesten tartotta soron következő elnökségi ülését. Puskás Béla alelnök tájékoztatta az elnökséget a 2007-es határozatok végrehajtásának helyzetéről, a módosított OTEI alapszabály írásos szavazásáról. Az elnökség elfogadta, hogy a Szervezeti és Működési Szabályzat átdolgozását, a Siklósi Vilmos vezette munkabizottság a mérlegbeszámoló taggyűlésre készítse elő. A 2008-as munkatervet a kiegészítő javaslatokkal együtt fogadta el az elnökség. Az Ellenőrző Bizottság elnöke Boros Árpád tájékoztatást adott ellenőrzési tapasztalataikról, és javaslatokat fogalmazott meg a költségkímélőbb működéssel kapcsolatban.

Elcserélt elhunyt

Rokonok vették észre a halott cserét temetés előtt Pocsajban. A csere másik elhunytja előző nap Berettyóújfaluban került eltemetésre. A Hajdú-Bihar-megyei Temetkezési Vállalat ügyvezető igazgatója Olajos Mihályné vizsgálatot rendelt el, majd feljelentést tett a rendőrségen. A megrázó események ellenére az érintett családok nem tettek feljelentést.

Mivel a Berettyóújfalui ravatalozóban a temetések előtt csak két elhunyt volt, így gyorsan kiderült a szörnyű csere háttere. Így a gyors intézkedéseknek köszönhetően, mindkét temetés időben és rendben lezajlott.

Az érintettek hozzájárultak a gyors exhumáláshoz, a cseréhez, majd az ismételt és az új temetéshez. A gyors és humánus hozzáállással valamelyest sikerült csökkenteni a hozótartozóknak okozott fájdalmat. Bármi is volt a csere oka, a személyes felelősség megállapítása majd a felelősségre vonás elkerülhetetlen.

Sírhelyet nyerhetnek a lottón az olaszok

Egyedülálló szerencsejátékot indítottak egy olaszországi város illetékesei. A Campania régióban, Nápolytól 9 kilométerre fekvő Marano lakosai mostantól némi szerencsével végső nyughelyet nyerhetnek. A kisváros temetőjében ugyanis elfogyott a hely, így a hatóságok kénytelenek voltak egy új, "sürgősségi" temetőt létrehozni. A mentőötlet egyetlen hibája, hogy csak 48 sírhelyet kínál, hiába lenne sokkal többre igény, ezért a városka vezetői attól tartanak, hogy a lakosok megpróbálják "megkenni" az illetékeseket. Megoldásként, hogy korrupció nélkül oszthassák ki a sírhelyeket, előálltak a lottószelvény árusításának ötletével. A nyertes lottószelvényt birtokló családoknak így biztosan lesz sírhelyük.

Összeállította: Puskás Béla

*Magyarország hamvasztási kellékek gyártója
és forgalmazója*

JÁGER URNA

2377 Örkény, Vörösmarty u. 54.

Tel./fax: 29-311-372

06-30/250-1874

www.jagerurna.hu

e-mail: jagerf@monornet.hu

Válassza a minőséget!

"Vendégem egy csésze kávéra"

„Gyászjelentés az éter hullámain keresztül”

A Doors Plus Bt. tulajdonosával, Feka Lászlóval, a kegyeleti szakma új ágáról - melyet az országban elsőként Ők vezettek be - beszélgettünk, miközben a koporsó liftet továbbra is forgalmazzák.

Két termékét is jól ismeri és értékeli a szakma, mint embert talán kevesen ismerik. Mielőtt a szakmai kérdésekre rátérnénk, kérem mondjon valamit magáról!

- Budapesten születtem, 1965. január 1-én. Tanulmányaimat Veszprémben, Chicagóban, New Yorkban végeztem. Tanulmányaim befejezése után vállalkozó lettem. Kisebbedő dolgozói létszámmal felsőruházati termékeket gyártottam, illetve forgalmaztam. Miután ennek a vállalkozásnak a piacon megjelent dömping árú véget vetett, úgy gondoltam érdemes a temetkezési kultúrát - lehetőségeim, illetve igény szerint - szebbé, látványosabbá, korrektebbé tenni. Ebben az elhatározásban, s magában a folyamatban segítségemre volt Ladányi Jenő, Somogyi Tiborné és Paraszt Lajos.

Mikor alakult a cég, és melyek voltak a szolgáltatásaik?

- A cég 1996-ban alakult Budapesten, temetkezési szolgáltatás címen. A Doors Plus Bt. volt az első, aki a rögfogót gyártotta, illetve forgalmazta. Egyben Ausztriából koporsókat importáltunk, nem túl nagy sikerrel. (Dömping volt a koporsó választékból, nem beszélve a korrupcióról, ami köztudott hogy nincs?)

Mit jelent a cég neve, amin túlmenően Ön egy nagyon költői értelmezést is megfogalmazott...

- Ez egy angol szó, a doors, ajtókat jelent. Sajnos ebben az esetben két értelme van, ugye vannak az ajtók, és van az a bizonyos ajtó, amin a lelkek átmennek. Az utóbbit jelképeznék a nevünk.

Ahogy említettem a rögfogó volt az első temetkezési kellék, amit úgy gondolom, hogy a hozzátartozók nagy megelégedésére sokáig gyártottunk illetve forgalmaztunk. Miután ezt az ötletet illetve a terméket is kivették a kezemből, így hát újabb ötletet kellett megvalósítanom, hogy szolgáljam a hozzátartozókat, mert joggal várnak el olyan fajta szolgáltatást, ami emberibb. Éppen ezért olyan szerkezetet importáltam Magyarországra, ami kiküszöböli azokat a problémákat, ami sérthetné a kegyeletteljes koporsós temetést. Ezt nevezik koporsó leengedő liftnek, amit lassan 5 éve folyamatosan használnak a temetőkben. Itt is segítségemre volt a temetővezetőség, Simóka Kálmán dr., Nyakas László és a többi temetővezető. A temetők elfogadták ezt az újítást, folyamatos igény van rá.

Mégis az ember szebbet és jobbat akar, úgy gondoltam, mi lenne, ha egy olyan szolgáltatást vezetnénk be, amilyen még Európában nincs. Miért ne lehetnénk mi az elsők?

S amit kitaláltak, azt valóban Magyarországon és egész Európában még nem volt, Önök vezették be, kérdés, hogy mennyire fog ez a kegyeleti újítás meghonosodni....

Hangos gyászjelentés az éter hullámain keresztül. A hozzátartozók elbúcsúzhatnak, üzenhetnek a rádió keresztül verssel, zenével, saját szerkesztésű üzenettel élőben, a nap bármelyik szakában. Elmondhatják a temetési időpontot, helyet, kik búcsúznak az elhunytól, és kik búcsúztak. Ez nem helyettesíti az újsághírdetést, a particédulát, viszont úgy gondolom az élő szónál nincs szebb és meghatóbb.

Kik voltak azok, akik ennek az ötletnek a megvalósításában segítettek, s melyek az első tapasztalatok?

Az ötletem megvalósításához nagyon nagy segítséget kaptam a Katolikus rádió vezetőitől. Itt említeném meg Juhász Juditot, Varga Máriát, Pölös Yvettet és az összes temető felvételi iroda dolgozóit. Több megrendelésünk volt, illetve van. Folyamatos diszpécser irodát tartunk fenn.

Ez a szolgáltatás a Katolikus Rádióban a középhullámon a 810 és 1341-es kHz-n, illetve az István Rádióban fogható, amely az ország egész területén hallható.

Szeretnénk több hallgatót megnyerni a szolgáltatásunk minőségével, és alázattal szolgálni a hozzátartozók gondolatait, érzelmeit.

Az egyedülálló kezdeményezéshez sok sikert, a hozzátartozóknak ha lassan is, - miután minden új dolgot először meg kell szokni, - bizonyára jó szolgálatot tesznek. Azzal, hogy egy újabb „csatornán” keresztül tudják értesíteni hozzátartozóikat, barátait, rokonaikat, ismerőseiket, ha elvesztettek egy szeretett családtagot. Így nemcsak a gyászhirot tudathatják, de az éteren keresztül elbúcsúzhatnak, illetve a temetésen való részvételt, és részvétet megköszönhetik egy teljesen új szolgáltatás segítségével.

Sas Erzsébet

"Múlt és emlékezet"

Sárközi temetkezési szokások és sírfeliratok

A magyar nép a születést, a házasságot és a halált tartotta az élet három nagy szükségének, az emberi élet három olyan elkülönülő állomásának, amelyek előttük sokszor rejtve maradtak, de még a korabeli természettudományos vizsgálódás számára is megfejthetetlenek voltak, ugyanakkor az őstől áthagyományozott babonák, hiedelmek fonódtak köréjük, s így félelmetes titkokat, rejtelmeket hordoztak. Mindenki fájdalom közepette jött a világra, és fájdalmat okozva hagyta azt el, ez utóbbit az elhunyt halála okozta a hozzátartozóknak.

A halottat általában a temető földjében helyezték örök nyugalomra. A temetésnek minden faluban hagyományos kialakult ideje és rendje volt. Rendszerint kora délután zajlott le. Általános hit szerint úgy kellett kezdődnie, hogy legkésőbb napszálltaig legyen húzva a hant. A halottat búcsúztató és áldó egyházi szertartás után került sor a halott elbúcsúztatására hozzátartozóitól. Az egyszerűbb és az énekes temetéseken általában a kántor, a rektor vagy valamely verselő parasztember: a búcsúztató mondta azt el, míg a gazdagabb, prédikációs temetéseken maga a pap olvasta fel.

A református magyarok lakta Sárközben az elhunyt vagyoni állapotától, tekintélyétől függően igen változatosan alakult a temetési szertartások milyensége. Két prédikációval és búcsúztatóval temették az egyház lelkipásztorait és közvetlen hozzátartozóikat. Például így búcsúztak el a decsiek a 31 évig községükben szolgált Dömsödi Nagy József prédikátortól, 1798. október 11-én. Prédikáció és a „Rector által versekkel való” búcsúztatás járt a falu tisztségviselőinek (bíró, esküdtek, kúrtor, presbiterek) és a birtokos parasztpolgároknak és családtagjaiknak. Solemnis (azaz ünnepi) prédikációval temették az öregeket és a gazdagabb ifjakat. Prédikációs temetést kaptak a falu birtokkal rendelkező lakosai. Énekszóval a pár napos gyermekeket, vándorló legényeket és a szegényeket temették. A csak harangszóval való temetés a nem református vallásúakat (pl. görögkeleti vallású rácoakat) és a nagyon szegényeket (koldusokat), ismeretleneket illette meg. Ingyenes temetés (gratuitum

funus) járt az uradalom tisztségviselőinek, alkalmazottainak, Decsen pl. Nemes Bese Ferenc vincellérnek.

Megszégyenítő – jöllehet még kulturálisan szabályozott normák közé foglalt – temetése volt azoknak, akik semmibe vették a közösségi kötelekeket, megsértették az uralkodó erkölcsi értékrendet. Például a kivégzetteknek, az ekléziakövetést megtagadóknak és az olyan javíthatatlan korhelyeknek, akik részegségükben lelték halálukat. Ezek ún. számártemetést kaptak. Az egyházzal szemben nagy bünt elkövetett személyeket a temetőn kívül a temető árkában, egyházi szertartás és a szokásos kikísérés nélkül temették el. A falu társadalma és az egyház ezektől teljesen megtagadta a végtisztesség hagyományos szolgáltatásait. Temetésük tulajdonképpen afféle ellentemetés volt mindannak a hiánya, fordítottja, ami a tisztességes halandót megillette. A holttestet mosdatni, öltöztetni senki nem ment, és nem is mehetett. Az ilyenek számára tilos volt a közösségi figyelem és segítségnyújtás: „a község közül senki feléje ne menjen, se sirató, se koporsócsináló, se sírásó, hanem temesse le a maga Háza népe, a mint tudja, de nem a közönséges temető helyben, s még pedig távol a közönséges Temető helyben, hanem egyéb magános helyben, s még pedig távol a közönséges Temetőhelytől az maga gyalázattárára.” Testét csak a maguk védelmében kapartatták el a falubeliek, lehetőleg valami szegénnyel vagy idegenel. Maga az elnevezés bibliai eredetű. Az ókori Palesztinában Juda földjén nem a ló, hanem a szamár volt a lovaglásra, teherhordásra használt állat. Amikor Jeruzsálemben egy-egy ilyen állat elhullott, nem temették el, hanem kivitték a városból, és a kapukon kívül temetetlenül hagyták. Ilyen sors jutott annak az embernek is, aki életében bünt követett el, és nem kapott alóla feloldozást. A számártemetés rendkívüli elrettentő erejével alapjában véve a megtartó közösségi hagyományok védelmét szolgálta.

Az elhunyt emlékezetének őrzői a gyászolók, feladatuk az elhunytak a helyi hagyományoknak megfelelő ellátása, eltemetése, illetve ennek megszervezése, az elhunyt kívánságainak beteljesítésén túl emlékének védelme, tisztelete és ápolása. A sírjelek feladata az eltemetett nyughelyének jelzése, s a reá vonatkozó – általában valamely vallás, ideológia elvárásainak, normáinak megfelelő módon megfogalmazott – adatok fenntartása, azaz az elhunyt emlékének őrzése.

A sírfelirat a síremlékre kerülő vers, amelyben a sírversíró hagyományos motívumok felhasználásával emléket állít az elhunytak. A sírfeliratok egyéni alkotások, bár a vers váza hagyományos, a sírversíró mindig aktuálissá alakítja. E feliratok komoly, tragikus színezetűek, kifejezik a család gyászát, verselésük gyakran nehézkes, stílusuk mesterkéltnél. A sárközi sírversekben a sajnálkozás, a szeretet szól hozzánk a naiv, sokszor különös helyesírással írt sorokból. A feliratok elsősorban az elköltözött kis gyermekeket siratják legmeghatóbban, az öreg emberek fejfájáról a természetes végben való bölcs belenyugvásról szól.

A sárpilisi Mózes család síremlékének verse egy tragikus eseményt örökít meg: A sírkövet a család Mózes Istvánnak emeltette, ki 24 évesen vadászbalesetben hunyt el. A helyi lap, a Tolnavármegye és Közérdek a következőképpen írta le az esetet: „Halálos szerentsétlenség vadászat közben! Vasárnap délfelé erőtől duzzadó két vagyonos fiatalember ment ki Sárpilisen a határba vadászgatni. Mózes István és Dávid János beszélgetve, tréfálódzva haladtak egymás mellett, majd megtöltötték fegyvereiket és várták az alkalmat, hogy egy vadra elsüthessék puskájukat. Közben azonban véletlenül elsült Dávid János fegyvere s a mellette 8 lépésre haladó Mózes István térdébe ment csaknem az egész töltés. Az alig 24 éves fiatalembert beszállították a ferenc kórházba, ahol ápolás alá vették. Életét megmenteni nem lehetett, vérmérgezés ölte meg kedden délután. A hullát felboncolták, majd pedig Sárpilisre szállították, ahol nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.”

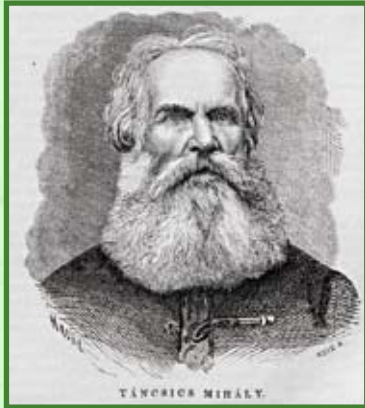
Szöveg és fotó: Dr. Balázs Kovács Sándor

"Neves elődeink"

Táncsics Mihály

1799-1884

Kiszabadulása után együtt küzdött Petőfivel, a Madarász testvérekkel, a márciusi ifjakkal a forradalom vívmányainak biztosításáért és továbbfejlesztéséért. Április elején megindította Munkások Újsága címmel néplapját. Már az elnevezéssel is jelezte,

hogy nem csupán és nem is elsősorban a volt jobbágyokhoz akar szólni, nem azok érdekeit akarja csak kizárólag képviselni. Követelte a pártütők földjeinek elkobzását és szétosztását a zsellérek, a haza védelmében fegyvert fogók között, az egyházi birtokok állami tulajdonba vételét, a vallásszabadságot, az egyház és állam szétválasztását, a polgári házasság bevezetését, a nemesi címek eltörlését.

Világos után Táncsics is osztozott a forradalmárok sorsában.

Halálra ítélték és távollétében "kivégezték". Közel nyolc esztendeig rejtőzött a házában készített földalatti búvóhelyen.

Írói munkásságát az illegalitás éveiben is folytatta. Bujdosása idején írt röpirataiban Táncsics elemezte 1848-49 tanulságait, olvasóit ellenállásra szólította fel az önkényuralommal szemben, felkelési tervekét készített.

Az 1857-es amnesztia során kegyelmet kapott, de rendőri felügyelet alá helyezték. Az 50-es évek végén aktívan bekapcsolódott a Habsburg-birodalom önkényuralmi rendszerének válsága nyomán kibontakozó nemzeti mozgalomba.

1860. március 15-én az egyetemi ifjak által rendezett tüntetés szervezéséért ismét letartóztatták, majd lázító röpiratok terjesztése miatt vádat emeltek ellene, az ítélet 15 évig tartó börtönbüntetés.

Betegen, csaknem teljesen megvakulva szabadult hét évig tartó második rabságából a kiegyezéskor. Közel hetvenévesen sem gondolt visszavonulásra. Betegen, egy súlyos, de sikeres szemműtét után ismét bekapcsolódott a politikai életbe.

Az 1869-72-i országgyűlésen interpellált a választójog kiterjesztése, a virilizmus megszüntetése, az egyház és az állam szétválasztása, a zsellérek földhöz juttatása érdekében. Ezt követően már visszavonult a közéletől.

Élete utolsó éveiben, változatlanul figyelemmel kísérve a közügyeket, önéletrajzán - memoáriródmunkánk egyik legeredetibb, legértékesebb alkotásán - dolgozott és összes művei gyűjteményes kiadását készítette elő. 1884. június 28-án halt meg.

Temetésére Budapesten a Kerepesi úti temetőben került sor.

Szöveg és
fotó:
Marján Tibor

"Érvek és ellenérvek"

Nemzetközi kőkonferencia

A Kőfaragók és Műkőkészítő Vállalkozók Országos Ipartestülete 9. alkalommal rendezte meg hagyományos konferenciáját. A változatos és aktuális témákat az előadók jelentős létszámú hallgatóság előtt mondhatták el. Különösen nagy érdeklődést váltott ki a pódiumbeszélgetés, amely a temetőben munkát végző kőfaragók jogait és kötelességeit vizsgálta a temetőktől és temetkezésről szóló XVIII. törvény tükrében. A beszélgetésen meghívott vendégként vett részt Prutkay János az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium főmunkatársa és Puskás Béla az OTEI alelnöke. Csapucha Tamás a KMVO Ipartestület jegyzője bevezető előadásában hangsúlyozta: „az Országgyűlés közel 3 éve fogadta el a jelenleg érvényben lévő temetőkről és a temetkezésről szóló törvény módosítását. A 2006-os Nemzetközi Kőkonferenciánkon a törvény egységes értelmezése kapcsán már tartottunk egy pódiumbeszélgetést. Ipartestületünk kezdeményezésére ismét egy asztalhoz ültettük a törvény kapcsán leginkább érdekelt feleket. A mai kerekasztalbeszélgetésünknek elsődleges célja, hogy tájékoztassuk a temetőben munkát végző kőfaragókat, műkőkészítőket jogaikról és kötelezettségeikről. Ezen kívül szeretnénk megvitatni a törvény hatályba lépését követő gyakorlati tapasztalatokat és az elmúlt időszak során felmerülő problémákat. Úgy gondolom, hogy minden érdekeltnek együtt kell működni, és jogszerű, emberséges, egymás tiszteletét figyelembe vevő magatartást kellene megvalósítani.” Az Ipartestület hosszú évek óta lobbizott annak érdekében, hogy a szakma számára minél kedvezőbb törvény szülessen. Javaslatukra maximálták a temető-fenntartási hozzájárulás mértékét. Elérték, hogy a köztemető területén tilos sírkövet forgalmazni és gyártani. A törvény 40§-a 4-es bekezdése rendelkezik a temetőben vállalkozásszerűen munkát végzők által fizetendő tetőfenntartási hozzájárulás díj mértékéről. A temető-fenntartási hozzájárulási díj mértéke az adott évben, az egyes sírhelyek megállapított megváltási díjtételének egyszeri számtani átlagának 5%-át nem haladhatja meg. Az eredmények ellenére is vannak problémák a díj mértékét illetően. Különösen sérelmezi a szakma, hogy egyes településeken egyéb jogcímen is szednek díjakat. A jelenlévők véleménye abban egységes volt, hogy csak a törvényben és a helyi rendeletben meghatározott díjakat szabad szedni.

A pódiumbeszélgetés következő témája volt, hogy a törvény alapján, köztemető területén külön jogszabályban meghatározott telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenység végzésére nem lehet telephelyet létesíteni, és ilyen tevékenységgel létrehozott terméket a - temetéshez szükséges kellékek kivételével- nem lehet forgalmazni.

Általános volt az egyetértés abban is, hogy ezt a rendelkezést is több helyen kijátszák, van olyan temető ahol sírkövekből

kirakatot létesítettek. Ebben a témában is kért az ipartestület állásfoglalást, mert véleményünk szerint ez sérti a versenyesség elvét, és ez a törvény szellemiségével nem egyeztethető össze. (Ezzel a beszélgetés résztvevői is egyetértettek.)

Élénk érdeklődést, véleménycserét váltott ki a reklámozás módja, formája. Általános volt az a vélemény, hogy a törvények betartása mellett fontos követelmény: a tisztességes elvégzett munka, a korrekt tájékoztatás, az azonos elbírálás és az egyenlő versenyfeltételek elve, a kegyeleti szempontok maradéktalan tiszteletben tartása. A temetőben vállalkozásszerűen munkát végzőknek maradéktalanul be kell tartani a törvényeket és a helyi rendeleteket. Ez lehet az egyik feltétele annak, hogy a szakma lakossági megítélése továbbra is jó legyen. Vélemények, érvek és ellenérvek hangzottak el arról az Ipartestületi kezdeményezésről, amelynek eredményeként módosult a szakmai kód. Ennek célja az volt, hogy valamennyi sírkövel kapcsolatos tevékenységet, beleértve a tisztítást is, megfelelő szakmai végzettséghez kössék.

Kérelmüket elfogadták és ennek eredményeként a 2008. január 1-től a sírkő felállítása, javítása, felújítás, tisztítása, bontása helyszínen a 433902-es szakmai kódbesorolás alá került. A tevékenységgel kapcsolatos képzési előírások: kőfaragó, műkőkészítő, szobrász vagy kőszobrász, épületszobrász, illetve szobrászművész. Terveik szerint az új szakmakóddal és képesítési előírásokkal kapcsolatban szeretnék levélben megkeresni a közigazgatási hivatalok vezetőit, hogy a térségükhöz tartozó települések jegyzőinek figyelmét hívják fel a változásokra. A kezdeményezéssel a jelenlévők egyetértettek.

Összességében jó hangulatú, a szakmai kérdéseket alaposan kitárgyaló, a jelenlévők számára hasznos beszélgetés folyt, amelyből - a szervezők reményei szerint - nem csak a Kőfaragók és Műkőkészítő Vállalkozók számára, hanem más szakmai szervezetek számára is van levonható tanulság.

Szöveg és fotó: Puskás Béla

"Őket is hazavárták"

Út menti sírjelek

A figyelmetlenség, az alkohol fogyasztás, a gyorshajtás, az udvariatlanság, a közlekedési kultúra hiánya, valamint a végtelen áldozatok halálának helyszínét, a hozzátartozók mintegy mementót, nemcsak emlékeikben, hanem út menti sírjelekben is megőrzik.

A XX. század második felétől terjedő szokás, az út menti sírjelek állítása. A közúti balesetek száma ugyanis a '90-es években megemelkedett, ami elsősorban annak tudható be, hogy ekkor nagyon sok nyugati márkájú személygépkocsi került az országba, amelyekkel sokkal nagyobb sebességet lehet elérni, mint az addig országútjainkon közlekedő gépkocsikkal.

A kábítószer fogyasztása a diszkókban szintén hozzájárult a baleseti statisztika romlásához, megszorodott az ún. diszkóbalesetek száma.

Bár az út menti sírjelek állításának szokása aránylag újkeletű, viszont előzménynek tekinthetjük a következő emlékeket: amikor egy család elveszítette a háborúban a fiát, keresztet állított az emlékére, általában belterületen, de előfordult az út szélén is.

Mik is valójában a út menti sírjelek?

A különböző közlekedési balesetek színhelyén elhelyezett ideiglenes vagy állandó jelek, amelyek formája és jellege változatos.

Ezekkel a különféle jelekkel a hozzátartozók, barátok azokat a helyeket jelölik meg, ahol közúti baleset következtében életét veszítette valaki.

Az út menti sírjeleket több csoportra oszthatjuk.

A legegyszerűbb jelnek az minősül, amikor a halálos kimenetelű baleset színhelyét év közben semmi sem jelöli, viszont mindenszentek napján, esetleg a halál évfordulóján mécseset vagy virágot helyeznek ide.

A következő fokozatot a fatörzsekre, hidakra, kerítésekre stb. elhelyezett, és egész évben ott is maradó koszorúk jelentik.

A maradandóbb formákat, az anyaguktól függetlenül (lehet fa, kő vagy fém) az egyszerű oszlopok, táblák, kereszték képezik. Olyan esetekkel is találkozhatunk, hogy egy-egy baleset színhelyén több haláljel is található, arra emlékeztetve, hogy egyszerre több ember veszítette ott életét.

Az út menti sírjelek „életében” már ezen, a viszonylag rövid időszakon belül is különböző változásokat figyelhetünk meg: a fakeresztet gyakran cserélik ki egy állandóbb, fémből készült keresztre, vagy más jellegű

síremlékre, esetleg az ideiglenes kis fakereszt helyett állítanak egy masszívabb, nagyobb méretűt.

Az eredeti fakeresztet – mint a temetőben is szokás – az újonnan állított sírjel mellé vagy mögé teszik, amíg az el nem korhad.

A keresztekre és más állandó sírjelekre általában rákerül a balesetben elhunyt neve, valamint születési és elhalálozási dátuma, de néha csupán a név és az elhalálozás dátuma szerepel. Olykor utal a felirat a baleset okára is.

Figyelemre méltó, hogy ezeken az út menti jeleken egyre jobban kezd visszatükröződni a temetői kultúra, a temetői síremlékek állításának szokása.

Vannak olyan út menti síremlékek, amelyek tulajdonképpen ugyanolyan márványból vagy műkőből készült sírkövek, mint amilyenek a temetőben is találhatóak, és többségére fényképet is helyeznek.

S ahogy a temetői síremlékeken a fényképek is változnak az idők során, az út menti sírjeleken is ez történik.

Nemcsak porcelánfoglalatú fényképeket találhatunk az emlékeken, hanem gravírozásos eljárással készült fotókat is.

Az út menti sírjelekre korábban inkább az ideiglenesség volt a jellemző, s néhány év múltán eltűntek. Manapság sokkal gyakoribb az állandó emlékek állítása.

Jelképes síroknak tekinthetjük őket, melyeket a hozzátartozók, barátok látogatnak, többnyire mindenszentek napján. Ilyenkor friss virág, koszorú, mécsesek kerülnek mellé, akárcsak a temetői sírokra.

Az idő múlásával a sírjelek látogatása is egyre ritkul, arra is van példa, hogy az állandó, kőből készült haláljellet sem látogatják már a hozzátartozók.

Szöveg és fotó: Varga József

A Győr és Baranya menti utak síremlékeiről a fotókat Puskás Béla készítette.

Magánkézbe került egy szovjet katonatemető

2008. januárjában derült ki, hogy magántulajdonba került a kiskorpádi szovjet katonai temető.

A temető körül mezőgazdasági terület fekszik. Ezt korábban a kutasi állami gazdaság műveltette. Azonos helyrajzi számon található a gyümölcsös és a temető. A jelenlegi tulajdonos Bödöné Kerényi Tünde nem tudta, hogy a Nemzeti Földalaptól az árverés során a kegyeleti helyet is megvásárolta. 8 tiszt és több mint 170 szovjet katoná alussza itt örök álmát. 1945. január elejétől március végéig ebben a térségben olyan súlyos küzdelem folyt, mintha az itt harcoló katonák meg lettek volna arról győződve, hogy itt dől el a II. világháború kimenetele. A Margit-vonal két oldalán harcoló német - magyar csapatok ellenállását a támadó szovjet-bolgár csapatok fokozatosan törték meg. Az adáz küzdelem minkét oldalán születtek hősök és ezek a hősök gyakran életükkel fizettek hősi cselekedetükért. Egy ilyen hőst, a Szovjetunió Hősét is eltemettek a kiskorpádi szovjet kegyeleti parkban. Ez is oka volt annak, hogy orosz részről a vártnál is nagyobb indulatot váltott ki a sírkert magánkézbe kerülése. Az orosz közvélemény rendkívül érzékeny a szovjet katonai emlékművekkel kapcsolatos történésekre. Észországban zavargások törtek ki, amikor szovjet katonák sírját és az emlékükre állított szobrot Tallinn belvárosából áthelyezték máshová. Az ügy a mai napig rendszeresen szerepel az orosz sajtóban.

A temetőt az egykori Kapotsfy birtok parkjában hozták létre. A szebb napokat látott terület ma oly mértékben elhanyagolt, hogy csak a romok emlékeztetnek a dicső múltra.

Pikler József polgármester szerint sem az eladó, sem a vevő nem tudta, hogy az értékesített területen egy temető is fekszik. Az önkormányzat a múltban és a jövőben is kötelességének tartja a temető rendbentartását.

Az Oroszország és Magyarország között érvényben lévő kormányközi megállapodás szabályozza a katonai sírok helyzetét. Az adott ország a saját területén felelős a sírokért, azokat nem lehet felszámolni. Az 1999. évi XLIII. Temetőkről és

temetkezésről szóló törvény egyértelműen határozza meg a katonai sírokkal kapcsolatos önkormányzati feladatokat.

A napokon keresztül folyó egyeztetések eredményeként a kiskorpádi szovjet sírkert tulajdonosává vált kaposvári Bödöné Kerényi Tünde beleegyezett, hogy a mintegy 700 négyzetméteres területet a Nemzeti Földalap visszavásárolja. Ezt követően a terület valószínűleg az önkormányzat tulajdonába kerül. Az érintettek arról is nyilatkoztak, hogy a sírkert felújításához anyagilag is hozzájárulnak. A Somogy Temetkezési Kft. vállalta, hogy 2008. május 9-re az emlékművet és környékét olyan állapotba hozza, hogy sor kerülhessen a koszorúzási ünnepségre.

Moszkvában a kérdéssel az orosz védelmi minisztérium és a külügyi tárca is kiemelten foglalkozott. Ezekben a napokban több orosz tévéstáb és az Oroszországi Föderáció Nagykövetségének főtanácsosa is járt Kiskorpádon.

Magyarországon 1.029 településen, vagy települések környékén 112 ezer szovjet katonai sírja, vagy emlékhelye található. Oroszországban 737 emlékhely van a magyar hősöknek áldozatoknak.

Kiskorpád 945 lakosú község a 61-es főközlekedési út és a 41-es /Gyékyényes-Dombóvár-Budapest/ vasútvonal mentén, Nagybjomtól 6 kilométerre, délkeletre fekszik. Villa Kurpad alakban említi az 1324-es oklevél. A pár évvel későbbi pápai tizedjegyzék már plébániáról tett említést. Több török adólajstromban is szerepel. A XVIII. század elején Pusztakorpádként említik, de a század második felében már jobbágyfalu. Főbb birtokosai voltak a Sárközy, a Visy és a Tallián család. A források a XX. század elején említést tesznek gőzmalomról, cement- és cserépgyárról.

Szöveg és fotó: Puskás Béla

Színek a ravatalozóban

A gyász színe (a mi kultúránkban): a fekete. Komorságából adódóan nyomasztólag hat ránk azon az érzelmi mélyponton, amit átélünk szerettünk búcsúztatásánál. Mivel a „Színek hatása” alapján tudunk hatni a színekkel érzelmeinkre, ezért fontos, hogy a ravatalozókban békességet, meghittséget, nyugalmat, tiszteletet, eleganciát sugárzó színeket alkalmazzunk. Ilyen színek a kék, zöld, barna-bézs, bordó, lila .és ezek árnyalatai. Természetesen kiegészítő színekkel lehet a hatást fokozni, de ügyelni kell az arányokra. A színeknek hatalmuk van. Vigyázzunk velük, de használjuk ki üzenetüket az értékesebb, kellemesebb élethez, valamint az elmúlás fájdalmának enyhítéséhez.

Mantex

sokszínű. modern. kreatív

Jó érezni a tavasz illatát. Újra megújul a környezetünk, eljön az alkotás időszaka. A Karsol hamarosan bemutatja Önöknek tavaszi kollekcióját, amelyet a hazai és külföldi vevőink igénye ihletett, kivitelezéséhez új technológiai eszközöket használtunk fel. Egy igazi piacon csak a legjobb teljesítménnyel lehet győzni, ezért mindenki a legjobbra törekszik. Csakúgy, mint a természetben.

